

Å leve etter Guds ord

Tale på Bibel og lovsang 6.2.11 av Oddvar Søvik

Vi har kommet fram til siste tema i denne serien fra Bergprekenen og til siste avsnitt i denne mektige talen av Jesus. Temaet for kvelden er: "Å leve etter Guds ord".

Vi leser fra

Matt 7,21-29

Teksten vi nettopp har lest stiller oss overfor et meget viktig, men vanskelig spørsmål, nemlig forholdet mellom tro og gjerninger i kristenlivet. Vi har hørt, lært og vet at vi blir frelst av nåde, gratis og ufortjent. Paulus er klinkende klar i Ef. 2,8-9: *For av nåde er dere frelst, ved tro. Det er ikke deres eget verk, men Guds gave. Det hviler ikke på gjerninger, for at ingen skal rose seg.*

Men Jakob er ikke mindre klar når han sier: *Mine brødre! Hva hjelper det om noen sier at han har tro, når han ikke har gjerninger? Kan vel troen frelse ham? Slik er det også med troen: Har den ikke gjerninger, er den rett og slett død. Jak 2,14 og 17.*

Det virker unektelig som en uforenlig motsetning mellom Paulus og Jakob. Men samme spenningen finner vi faktisk også her i Bergprekenen som vår tekst er hentet fra. Bergprekenen er først og fremst en tale til Jesu disipler. Den innledes med åtte saligprisninger der himlenes rike med alle dets velsignelser tildeles dem som ingen ting er eller har.

Da vi begynte denne serien, sa jeg at den første saligprisningen står på en måte som en overskrift over hele Bergprekenen: *Matt 5,3: Salige er de som er fattige i seg selv, for himmelriket er deres.* Dette er nøkkelen til å forstå Bergprekenen rett. Det betyr ikke fattig på Ånd, d.v.s. Den Hellige Ånd. Å være fattig i sin ånd betyr heller ikke å plages av selvforakt og mindreverdsfølelse. Noen tror visst at *det* er spesielt kristelig.

Nei, uttrykket kommer fra et hebraisk ord som betyr *nedbøyd*. Det brukes om dem som har innsett at de ikke har noe i seg selv å stille opp med i møtet med den hellige Gud. Ingenting av det vi kan prestere, holder mål for Gud. Det er absolutt ingen ting ved oss, eller i oss, som skulle kunne gjøre oss fortjent til Guds rike. *Rom 3,23: alle har syndet, og de har ingen del i Guds herlighet.*

Det er denne åndelige fattigdommen den engelske presten A.M. Toplady beskriver i «Klippe, du som brast for meg»:

*Intet kan jeg bringe deg, til ditt kors jeg klynger meg
Fattig i meg selv jeg er, hjelpeløs til deg jeg ser.
Rens meg, Jesus, i ditt blod, gi meg liv i nådens flod.*

Den som har innsett dette, han vet at han har bare en å gå til for å kunne bli frelst, nemlig til Jesus som ga sitt liv til soning for våre synder, på Golgata.

Men så avslutter Jesus sin mektige tale med å si at den som *hører* Jesu ord må også *gjøre* etter dem. Hvis ikke vil han ligne en mann som bygget huset sitt på sand. Det vil falle over ende den dagen storm og uvær setter inn. Stormdagen er et bilde på Dommens dag.

Det virker unektelig litt forvirrende. *Skal* vi gjøre noe for å bli frelst eller skal vi *ikke*? Hva vil det egentlig si å bygge huset sitt på fjell eller sand? Og enda viktigere: Hvilken grunn bygger du og jeg våre liv på?

1. Å bygge på sand

Historien om de to husbyggerne er enkel og dramatisk, men kanskje var den enda mer dramatisk for tilhørerne den gang, som på en helt annen måte enn oss var utlevert til naturkreftene. De visste hvordan storm og uvær kunne forvandle et landskap der det var tørt det meste av året, til en brusende elv som rev med seg alt som kom i dens vei. Dessuten var jo ikke husene så solide som hos oss. Ingen husbygger ville være så dum at han bygget huset sitt på sand. Men her advarer Jesus oss mot å stille oss så tåpelig når det gjelder vårt livs byggverk som er langt viktigere.

Så hva vil det si å bygge på sand? Jo det er

a. Å tro at det er nok å bekjenne Jesus med munnen, v.21

Å bekjenne Jesus som Herre er nødvendig for å bli frelst. I Rom 10,9 sier Paulus: *For hvis du bekjenner med din munn at Jesus er Herre, og tror i ditt hjerte at Gud har oppreist ham fra de døde, skal du bli frelst.*

Å bekjenne Jesus som Herre, er ikke bare å anerkjenne at han er en herre, en med større makt enn oss. Det er heller ikke en form for høflig tiltale som når engelskmennene sier "Sir" eller tyskerne "Herrn". Nei, det greske ordet *kyrios* er en oversettelse av det hebraiske JHVH som er navnet på Gud. *Herren er Jesus* lød den første kristne bekjennelse. På den bekjennelsen ryker Jehovas vitner ut. Jehovas vitner sier at Jesus var en gud med liten g. Men da ryker evangeliet. For bare en uendelig Gud kunne sone en uendelig synd.

En annen viktig bekjennelse til Jesus er han er *Kristus, Messias – den salvede*. Det vil si at Jesus, som ble født inn i vår verden, er den samme som den oppstandene Kristus. I dag skiller noen mellom disse to. Innenfor nyreligiøse kretser taler man gjerne om Kristus som en kosmisk bevissthet som vi alle kan nå frem til, men de vil ikke ha noe snakk om Jesus som kom til oss som et menneske av kjøtt og blod samtidig som han var sann Gud.

Men den rette bekjennelse med munnen er ikke nok, hvis ikke bekjennelsen får følger i livet.

Også de sanne gammeltestamentlige profetene advarte folket mot en tilbedelse som bare var med leppene og ikke med livet. Jesus referer til et ord fra Jesajas når han refser fariseerne. De la vekt på å be til bestemte tider, de bekjente offentlig at de

trodde på Gud, men deres gudsyndyrkelse var mer styrt av plikt og menneskebud enn et hjerteforhold til Gud. Derfor sier Jesus: *Matt 15,7f: Dere hyklere! Jesaja profeterte rett om dere da han sa: "Dette folk ærer meg med leppene, men hjertet er langt borte fra meg. De dyrker meg forgjeves, for det de lærer, er menneskebud."*

En stor bekjennelse, en begeistret bekjennelse: *Herre, herre*, ja, om så er: en offentlig bekjennelse, holder ikke "på den dag" når våre liv skal prøves som i ild. Da vil alle store ord brenne opp som halm og strå, hvis ikke bekjennelsen har ført til sann etterfølgelse i livet.

I dag er det mange som taler begeistret om Jesus, de kan gjerne lovprise ham med sin sang, men er det bare *ord*, eller springer det ut fra et hjerteforhold til Jesus? Det er godt å lovprise Herren, det er rett å opphøye hans navn, men hvis lovprisningen ikke får konsekvenser i hverdagen, er det fare på ferde. Det kan være å bygge på sandgrunn.

For det andre: Å bygge på sand er

b. Å tro at det er nok å kunne vise til nådegaver, v.22

Det er ikke galt å ha et rikt spekter av nådegaver. Tvert i mot, Jesus venter at hans menighet skal tjene ham med de ulike gaver som han gir. *1Pet 4,10: Tjen hverandre, hver med den nådegave han har fått, som gode forvaltere over Guds mangfoldige nåde.*

Og Paulus formaner oss til å strebe etter åndsgavene, spesielt de gaver som tjener til å bygge menigheten. 1 Kor 14, 1 og 12. Ja, han takker Gud for at korinterne ikke manglet noen åndelig gave. 1 Kor 1,7.

Det er gledelig at mange nådegaver er i funksjon i vår forsamling. Og la oss be om at hele spekteret av nådegaver må få være i virksomhet blant oss, også profeti, helbredelser, under og mektige gjerninger. Men hverken profetisk gave, kraft til å drive ut onde ånder eller mektige gjerninger, selv om det skjer i Jesu navn, er garanti for at det står rett til med oss.

Profeten Jeremias taler om falske profeter som talte i Herrens navn, men som ikke var sendt av ham. *Jer 14,14 Men Herren sa til meg: Disse profetene spår løgn i mitt navn. Jeg har ikke sendt dem eller gitt dem noe påbud og har ikke talt til dem. Falske syner, gagnløse spådommer og svikefulle påfunn er det de bærer fram for dere.*

Og Jesus sier i Matt 24,24 at endetiden vil være preget av villfarelse: *For falske messiaser og falske profeter skal stå fram og gjøre store tegn og under, for om mulig å føre vill selv de utvalgte.* Derfor er formaning om å prøve åndene høyst aktuell. Ikke enhver ånd er av Gud, advarer Johannes oss. 1 Joh 4,1f

Men er det virkelig mulig å ha *nådegaver* hvis en ikke kjenner Jesus? Nei, jeg tror ikke det. Nådegaver gis bare til dem som lever i nåden. Men både vi selv og djevelen kan skape etterligninger til alle åndsgavene som det ytre sett er umulig å skjelle fra

de ekte. Derfor kan ikke tilsynelatende mektige gjerninger være god nok bygningsgrunn i dommen.

Nå må det meget klart sies at alternativet ikke er *mangel* på nådegaver. Like så lite som *mange* nådegaver garanterer sann tro og kjærlighet i menigheten, like lite, ja enda mindre, garanterer *mangel* på nådegaver noe som helst. Det finnes ingen bibelord som idealiserer karismatisk fattigdom!

Utfordringen for oss er å skille det falske fra det ekte og jage etter kjærligheten.

Hvordan kan vi så avsløre det falske? Kan det tenkes at det er falske profeter som opptrer i vår forsamling? Ja, det kan tenkes. Derfor oppfordrer Jesus oss like forut for dagens tekst å avsløre dem på fruktene. v.16-18. Likesom et godt tre bærer god frukt, vil en sann profeti virke gode resultater: Kjærlighet, glede og fred. En falsk profet vil skape splittelse, forvirring og strid.

Åndens oppgave er dessuten å forherlige Jesus. Joh 16,14. Der Ånden står bak gavene, blir Jesus stor. Der vi selv står bak, blir det utøveren som står i sentrum. Legg merke til at disse som Jesus aldri har kjent, sier: "Har vi ikke....." Ja, selv om det skjer i Jesu navn, er det ingen garanti. I Apg 19 hører vi om noen omreisende åndemanere som prøvde å drive ut onde ånder ved å bruke Jesu navn. Men det var ingen garanti for at det stod rett til med dem.

For noen år siden fikk jeg være sammen med den tyske teologiprofessoren Peter Beyerhaus. Vi kom til å snakke om helbredelser, tegn og under. Da fortalte han om noen helbredelsespredikanter som reiste rundt i Tyskland og arrangerte store helbredelsesmøter. De brukte Jesu navn, men mer som en magisk formel. Folk ble da også helbredet. Men to som han kjente til, hadde etterpå kommet inn i et dypt åndelig mørke. Ja, de ba faktisk om å få igjen sykdommen bare de kunne få fred med Gud! For Beyerhaus var det et kjennetegn på at helbredelsespredikantene ikke var sendt av Gud. Når Gud helbreder, blir det til velsignelse.

Satan kan ikke etterligne Åndens frukt som er kjærlighet, han kan heller ikke forherlige Jesus. Åndens eneste helt sikre manifestasjon, som ikke kan misforstås, er kjærligheten. Kjærlighet til Jesus, og kjærlighet til hverandre, endatil våre fiender! Derfor sier Paulus i 1 Kor 13: *Om jeg taler med menneskers og englers tunger, men ikke har kjærlighet, da er jeg bare drønnende malm eller en klingende bjelle.*

Om jeg har profetisk gave, kjenner alle hemmeligheter og eier all kunnskap, om jeg har all tro så jeg kan flytte fjell, men ikke har kjærlighet, da er jeg intet. - Kjærligheten faller aldri bort. De profetiske gaver skal opphøre, tungene skal tie, og kunnskapen skal ta slutt. Så blir de stående, disse tre: Tro, håp og kjærlighet. Men størst blant dem er kjærligheten.

Det er på dette grunnlag en kan skille mellom det falske og det ekte.

For det tredje: Å bygge på sand er

c. Å tro at det er nok å ha kunnskap om Guds ord, v 26.

Det er viktig å høre Guds ord og skaffe seg kristen kunnskap. Derfor legger Bibelen stor vekt på *læren*. Vi formaner til å vokse i kunnskap, til ikke å stagnere på et åndelig spebarnsstadium. Hebreerbrevets forfatter bebreider sine lesere for at de har vært så trege til å høre. Etter så lang tid som kristne burde de selv vært lærere. Heb 5,12.

Hvis en ikke har kristen kunnskap, kan en lett bli ført på avveier bort fra Kristus. Det er et alvorlig sykdomstegn at kunnskapen hos mange kristne i dag er marginal. Derfor er det gledelig å se den iver mange her legger for dagen når det gjelder å høre og lære Guds ord. Burde ikke et Alphakurs være minimumspensum for alle medlemmene våre? Og nå har dere muligheten til ytterligere fordypning på fiskekurset. Husk å melde dere på i kveld!

Men heller ikke kunnskap er nok til å bli frelst. Det finnes dem som har mye *kunnskap* om Jesus, men som mangler *kjennskap* til ham. Og det kan man bare få ved et personlig møte.

Ytre sett er det ikke lett å se forskjellen på en sann og en falsk disippel. Begge går på møter og i kirken, og hører Guds ord. Begge leser i Bibelen og kjøper kristen litteratur. Begge har sine klare meninger om rett og vrang lære. Ja, noen ganger kan den falske disippelen ha vel så bestemte meninger om hva som er den rette lære, som den ekte. Det har jeg opplevd noen ganger. Ja, selv når det gjelder kristen moral, kan de se temmelig like ut. Det går an å ha navn av å leve, men likevel være åndelig død! Åp 3,1f.

De to husene Jesus forteller om, så sikkert temmelig like ut i det ytre. Fasaden var pusset og fin, taket var tett. Kanskje vokste det vakre blomster i hagene. Alt så ut til å være i den skjønneste orden. Men da flommen kom, ble den *fundamentale* forskjellen avslørt. Det ene huset hadde ikke fundament. Det stod på sand. Derfor ble det skylt over ende.

Slik vil det også gå på Dommens Dag. Det hjelper ikke at man hadde en høy bekjennelse med munnen, det hjelper ikke med kraftige gjerninger, heller ikke om hodet er fullt av teologi, det hjelper ikke om en har levd etter den kristne moral i det ytre, hvis vi ikke har et hjerte som kjenner Jesus. Og det som beviser det, er om vi har levd ut Jesu ord i hverdagen.

Dermed er vi over i neste hovedpunkt:

2. Å bygge på fjell

Hva vil så det si? Jesus gir oss to svar på det i denne teksten: Det er

a. *Å gjøre den himmelske fars vilje, v.21b*

b. *Å gjøre etter Jesu ord, v.24*

a. Å gjøre den himmelske fars vilje, v 21b

Jesus forklarer helt nøyaktig for oss i Joh 6 hva Faderen vil. Da Jesus hadde mettet 5000 kom folket og spurte: "Hva er da de gjerninger Gud vil vi skal gjøre?" Jesus svarte: "Dette er den gjerning Gud vil dere skal gjøre: **å tro på ham som Gud har sendt.**"

For dette er min Fars vilje, at den som ser Sønnen og tror på ham, skal ha evig liv, og jeg skal reise ham opp på den siste dag." Joh 6,28-29 og 40

Hva er det fjellet vi skal bygge vårt livshus på? Klippen, grunnvollen er Jesus. Ingen hverken kan eller skal legge noen annen grunnvoll. Den ble lagt på Golgata. Der ble all verdens synd sonet, der ble skylden slettet ut, der ble djevel og død beseiret.

Å tro på Jesus betyr ikke bare å holde dette for sant. Den frelsende tro er en *tillit* til Jesus som gjør at jeg tar min *tifflukt* til ham. Å tro er å invitere Jesus inn i sitt liv som frelser og Herre. Da blir vi født på ny, da blir vi Guds barn. *Joh 1,12 Alle som tok imot ham, dem gav han rett til å bli Guds barn — de som tror på hans navn.*

Er vi født på ny ved troen på Jesus, så er vi 100 % Guds barn. Her ligger grunnlaget for vår frelse. Dette kan ingen av oss gjøre oss fortjent til. Frelsen er av nåde, gratis. Den gis til de som er *fattige i seg selv* og som dermed ikke har noen annen vei til frelse enn å invitere Jesus inn i sitt liv som sin frelser og Herre. Da får vi del i alt det Jesus er og har. Hans rettferdighet, blir min rettferdighet. Hans liv blir mitt liv for Jesus tar da bolig i oss ved sin Ånd. Da får vi *et nytt hjerte.*

Dermed får vi også en ny *vilje* og en ny *evne* til å leve slik Jesus lærer oss her i Bp. Det var dette profeten Esekiel lofte skulle skje: *Jeg vil gi dere et nytt hjerte og la dere få en ny ånd inne i dere. Jeg vil ta steinhjertet ut av kroppen deres og gi dere et kjøtt hjerte isteden. Jeg lar dere få min Ånd inne i dere, og gjør det slik at dere følger mine forskrifter og tar vare på mine lover, så dere lever etter dem. Esek 36,26f.*

Da blir vi også arvinger til himlenes rike. *Rom 8,17 Men er vi barn, da er vi også arvinger. Vi er Guds arvinger og Kristi medarvinger.* Og som jeg har sagt mange ganger før. Barnekår hviler ikke på oppførsel, men på fødsel. Barn blir ikke 120 % barn om de er lydige og greie, eller bar 70 % barn hvis de er ulydige og slemme. Nei, så sant de er født inn i familien er de og blir de 100% barn. Men likeså visst som foreldrene vil at barna skal være lydige, likeså visst vil Gud det. Og slik lydige barn er til ære for sine foreldre er våre liv til ære for Gud om vi lyder hans bud.

Dermed er vi kommet til den andre betydningen av å bygge på fjell:

b. Å gjøre etter Jesu ord, v. 24

Jesus poengterer her at den som har blitt frelst av nåde og fått del i det nye livet, også vil lyde ham. Ordrett står det på grunnteksten: *"Den som hører mine ord og gjør dem".* Høre og gjøre henger uløselig sammen. Nå går det nok an å være lydig uten å eie kjærlighet, men kjærlighet uten lydighet er ut fra Guds ord en umulighet. Ikke minst "kjærlighetens apostel" Johannes, understreker dette sterkt i sitt 1.brev.

Det som viser oss om vi har lært Gud å kjenne, er om vi holder hans bud.

Den som sier at han kjenner ham, men ikke holder hans bud, er en løgner, og sannheten er ikke i ham. Men den som holder hans ord, i ham er kjærligheten til Gud fullendt. Av dette vet vi at vi er i ham. 1Joh 2,3-5.

Hva hjalp det om du med fine ord sa at du elsket din kone eller mann, hvis du aldri gjorde det som gledet henne eller ham, men tvert imot gjorde slikt som såret dem? Kjærligheten gir oss lyst til å gjøre noe for dem vi er glade i. Slik er det også i vårt forhold til Jesus.

Hva betyr det så "å gjøre Jesu ord"? Det kan i denne sammenhengen ikke bety noe annet enn å leve ut det Jesus har sagt her i Bergprekenen. Men denne talen er ikke en samling paragrafer i en juridisk lovbok. Den handler om en ny livsstil som springer ut fra et hjerte som er blitt nytt. Det handler om å leve som lys og salt i en verden som lever i mørke og som går i forråtnelse. Det handler om å være ren, trofast, ærlig og sann. Det handler om å elske våre fiender, be for dem som forfølger oss og være helhjertede og gode som vår far i himmelen. Det dreier seg om å unngå hykleri i vår fromhet, men å være ekte i vår givertjeneste, bønn og faste. Jesus ber oss om å søke Guds rike først, og ikke samle oss skatter på jorden, men i himmelen. Han ber oss om ikke å fordømme, samtidig som vi skal dømme om hva som er sant og rett og avsløre falske profeter. Jesus taler om en rettferdighet som er større enn fariseernes fordi den ikke bare går på ytre handlinger, men springer ut av vårt hjerteforhold til Jesus. Kjærligheten er oppfyllelsen av alle bud.

Og Jesus mener dette alvorlig. For hvis ikke kjærligheten har vist seg i å gjøre etter Jesu ord, vil vårt livshus forgå i dommen. Da vil vi gå fortapt.

Vi blir frelst av tro alene, men skal dømmes etter våre gjerninger. Hvordan går det sammen? Jo, likesom frukten beviser at grenen har liv når den er blitt podet inn i treet, slik vil kjærlighetens gode gjerninger avsløre på Dommens dag om vårt forhold til Jesus var i orden. Der er ved å være i Kristus vi blir frelst. Våre gjerninger, frukten, viser om vi har vært det.

"Vi blir frelst ved tro alene", sier Luther. "Men en levende tro er aldri alene". Det samme understreker Paulus vi Ef 2,10 etter at han tre ganger har understreket at vi er frelst av nåde: *For vi er hans verk, skapt i Kristus Jesus til gode gjerninger, som Gud på forhånd har lagt ferdige for at vi skulle gå inn i dem.*

Eller som han sier det i Gal 5,6: *For i Kristus Jesus kommer det ikke an på om en er omskåret eller uomskåret; her gjelder bare tro, virksom i kjærlighet.* Paulus er ikke imot gode gjerninger. Men han advarer på det sterkeste å gjøre dem til *grunnlag* for frelsen.

De skal *springe ut av frelsen*. Det er det Jakob også så sterkt understreker. *Hva hjelper det om noen sier at han har tro, når han ikke har gjerninger?* Det er ikke nok å *si* at man har tro. En levende tro vil vise seg i gode gjerninger.

Avslutning

Men innfor disse alvorlige ordene av Jesus kan vel noen og hver av oss føle at vi kommer sørgelig til kort. Hva skal vi gjøre når vi stadig opplever at vi har en syndenatur som ikke vil det Jesus vil? Hva skal vi gjøre når vi opplever at selvopptatthet, stolthet og trang til egen ære stikker seg frem, også når vi legger vinn på å gjøre det gode?

Legg merke til at Jesus sier: "Salige er de fattige i seg selv". Det er altså ikke en beskrivelse av hvordan vi engang var. Visst skal vi vokse i tro, håp og kjærlighet, visst skal vi vokse i utrustning av nådegaver i tjenesten for Herren. Men overfor den Hellige Gud kommer vi dypest sett aldri lenger enn stadig å måtte be: "Forlat oss vår skyld, som vi og forlater våre skyldnere". Vi kommer aldri dit hen at vi med noe av det vi gjør eller presterer skulle kunne *fortjene* oss himmelriket. I så fall gjør vi kjærlighetens *gode gjerninger* som skal springe ut av troen, om til *lovgjerninger* som skal danne grunnlag for frelsen.

Men når vi lite lykkes, da skal vi også gjøre etter det ord av Jesus som sier: *Kom til meg alle dere som strever og bærer tunge byrder. Jeg vil gi dere hvile. Matt 11, 28.* Da skal vi bekjenne våre synder, slik at han kan få rense oss på nytt for all rett.

Og så skal vi være sammen med ham slik at han kan få fylle oss på nytt med sin kjærlighet. I Joh 15,4f sier Jesus: *Bli i meg, så blir jeg i dere. Likesom grenen ikke kan bære frukt av seg selv, men bare hvis den blir på vintreet, slik kan heller ikke dere bære frukt hvis dere ikke blir i meg.*

Jeg er vintreet, dere er grenene. Den som blir i meg og jeg i ham, han bærer mye frukt, men uten meg kan dere intet gjøre.

Det er bare i total avhengighet av Jesus at vi kan bli frelst og bære frukt.

Jeg synes Engeset har formulert det så klart og enkelt i sangen "Bli i meg har Jesus sagt". Der står det slik i v.2:

*Han som kjærligheten er, ild i deg kan tenne,
lever du hans hjerte nær, også ditt vil brenne.
Bli i ham, bli i ham, da gror kjærligheten fram.*

Bønn